

Onderwerp Stand van zaken fietsparkeren
ter informatie
Steller Matia Kosters

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0629096799 Bijlage(n) 0 Ons kenmerk 641530-2022
Datum 25-1-2023 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In het voorjaar van 2022 hebben wij u met een brief (kenmerk 25905-2022) geïnformeerd over de te nemen maatregelen rond de fietsenstalling Grote Markt. Daarbij ging het onder meer om het opzetten van heldere communicatie, marketing en bewegwijzering van en naar de fietsenstalling, het uitbreiden van het gebied waarin alleen nog gestald mag worden in een fietsvak of een fietsrek en het – indien nodig – verwijderen van fietsen die buiten de vakken en rekken gestald worden.

In deze brief geven wij u een update van de maatregelen die we in de afgelopen periode hebben genomen. Daarnaast schetsen we de ontwikkelingen rond het fietsparkeren in de binnenstad waar we momenteel aan werken en waar we de komende tijd mee aan de slag gaan. Gestalde fietsen en stallingen leggen, net als de terrassen, stadslogistiek, uitstallingen en bedrijfsvoertuigen, een beslag op de openbare ruimte. Om deze reden is fietsparkeren een onderdeel van de aanpak ‘Herwinnen openbare ruimte’ in de binnenstad. De integrale aanpak en brede campagne ‘Herwinnen openbare ruimte’ is bedoeld om de openbare ruimte toegankelijk te maken voor iedereen. Door op deze thema’s de handhaving integraal te organiseren voorkomen we dat er willekeur ontstaat. De brief ‘Herwinnen openbare ruimte (9295-2023)’ ontvangt u gelijktijdig met deze brief ‘Fietsparkeren’.

Strategie met betrekking tot het fietsparkeren in de binnenstad

Als gemeente koesteren en stimuleren we het dat onze inwoners, werknemers en bezoekers voor de fiets kiezen in plaats van de auto. We zijn dan ook trots op het grote aandeel fietsverkeer in het aantal verplaatsingen, het imago van een fietsvriendelijke gemeente en de toename van het gebruik van de fiets. De fiets is én blijft in Groningen

Volgvel 1

een belangrijke manier om je te verplaatsen. Dat geldt voor onze hele gemeente, maar zeker ook voor de binnenstad, waar meer dan twee derde van de binnenstadsbezoekers naartoe komt op de fiets.

Ondanks de realisatie van nieuwe fietsenstallingen is op verschillende plekken in de binnenstad een tekort aan stallingsplaatsen. Het in goede banen leiden van de vraag naar voldoende mogelijkheden voor het parkeren van fietsen heeft daarom onze continue aandacht. Waar het nodig is, grijpen we in door het fietsparkeren beter te organiseren en zo nodig heldere (ruimtelijke) keuzes te maken. Dit kan betekenen dat fietsers op sommige drukke plekken of drukke momenten hun fiets iets verderop moeten stallen. Tegelijkertijd zijn we wel terughoudend met het instellen van beperkende maatregelen voor fietsers. We koesteren het namelijk dat veel mensen in Groningen kiezen voor de fiets.

De basis van onze fietsparkeerstrategie in de binnenstad is gericht op het beter organiseren van de gestalde fiets:

1. **Stallingsvoorzieningen op orde:** dat wil zeggen voldoende capaciteit met aantrekkelijke fietsenstallingen die aansluiten op de behoefte van de fietser. Het gaat daarbij om voldoende capaciteit voor kort stallen (op straat in vakken), middellang stallen (op straat in rekken) en lang stallen (inpandig/ondergronds).
2. **Gedragbeïnvloeding:** het op een positieve manier verleiden en aansporen van fietsers om hun fiets netjes te stallen, onder andere door de inzet van fietsstewards en campagnes.
3. **Handhaving** op foutgestalde fietsen indien noodzakelijk. Fietsen worden naar het AFAC Fietsdepot aan de Travertijnstraat gebracht waar fietseigenaren de mogelijkheid hebben hun fiets weer op te halen.

Aantal gestalde fietsen in de binnenstad

Net zoals in 2019 hebben we ook in het voorjaar van 2022 een fietsparkeeronderzoek uit laten voeren in de binnenstad. Uit de resultaten blijkt dat het aantal stallingsvoorzieningen op straat in die periode in het kernwinkelgebied is afgenomen van 4.158 plekken naar 3.752 plekken, een afname van ongeveer 10%. De realisatie van de fietsenstallingen Nieuwe Markt (eind 2019) en Grote Markt (begin 2022) heeft geleid tot een afname van de totale stallingscapaciteit bovengronds.

Gedurende vijf momenten – woensdagmiddag, -avond en -nacht en zaterdagmiddag en -nacht – is het aantal gestalde fietsen op straat geteld. Het drukste moment was de zaterdagmiddag met 9.569 gestalde fietsen. Ten opzichte van 2019 zijn op alle momenten minder fietsen geteld. Alleen voor de nachtmetingen geldt dat beide jaren redelijk overeenkomen. De afname van het aantal gestalde fietsen was het meest zichtbaar op woensdagmiddag, een daling met meer dan 10%. Op de andere momenten was de afname kleiner. In het gebied rond de kop van de Herestraat/Gedempte Zuiderdiep en rond Vismarkt, A-Kerkhof en Brugstraat, de gebieden waar we de mogelijkheden verkennen voor de realisatie van inpandige en/of ondergrondse fietsenstallingen, is het aantal gestalde fietsen in 2022 ten opzichte van 2019 ongeveer gelijk gebleven.

Een mogelijke verklaring voor een daling van het aantal gestalde fietsen in de openbare ruimte voor wat betreft de gehele binnenstad in 2022 ten opzichte van 2019 kan liggen in de realisatie van de fietsenstallingen Nieuwe Markt en Grote Markt. Een

Volgvel 2

andere verklaring is dat het aantal bezoekers aan de binnenstad vlak na de coronacrisis nog lager lag.

Onderzoeken van meer inpandige fietsenstallingen

Vanwege de leefbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte zijn we terughoudend met het realiseren van extra fietsrekken of -vakken op straat. Daarom zijn we op een aantal strategische locaties op zoek naar grootschalige, aantrekkelijke, inpandige fietsenstallingen die substantieel bijdragen aan het creëren van extra fietsparkeervoorzieningen. Met de fietsenstallingen Nieuwe Markt en Grote Markt hebben we in het noordoostelijke deel van de binnenstad twee aantrekkelijke en goed toegankelijke stallingen met circa 2.700 gratis stallingsplaatsen. Dit aantal zal komend jaar aangevuld worden met 160 extra plaatsen in de Grote Markt stalling. Dit tezamen maakt dat het fietsparkeren beter gefaciliteerd wordt en de openbare ruimte aantrekkelijker en beter toegankelijker is. Het gewenste eindbeeld is een situatie waarbij de stallingscapaciteit ook in de rest van de binnenstad op orde is. In Binnenstad Zuid is op dit moment sprake van een tekort aan stallingsplaatsen van ongeveer 500-1000 (inclusief verwachte groei) en in Binnenstad West gaat het om ongeveer 2.000-2.500 stallingsplaatsen (inclusief verwachte groei).

Locaties in Binnenstad Zuid die in aanmerking komen voor het oplossen van het tekort aan stallingsplaatsen zijn de parkeergarage Haddingestraat en de kop van de Herestraat. De kop van de Herestraat ligt uitstekend aan de aanrijroutes voor fietsers van en naar de binnenstad vanuit oostelijke en zuidelijke richting aan het Gedempte Zuiderdiep. Het Gedempte Zuiderdiep fungeert als verdeelring voor fietsers door de binnenstad en ligt aan de rand van het kernwinkelgebied / voetgangersgebied waar veel fietsers voetgangers worden, als begin of einde van een bezoek aan de binnenstad. Op dit moment wordt deze locatie verkend. Wij verwachten eind 2023/begin 2024 het definitieve ontwerp van de fietsenstalling samen met een kostenraming inclusief de bijbehorende kredietaanvraag (inclusief dekking voor de exploitatie) voor te kunnen leggen aan uw raad. Voor de realisatie hiervan zijn in het coalitieakkoord financiële middelen gereserveerd.

De realisatie van een fietsenstalling in Binnenstad West is veel lastiger. Uit onderzoek is gebleken dat hier geen eenvoudige oplossingen mogelijk zijn: het aanbod aan beschikbare panden die omgebouwd kunnen worden tot stallingsruimte is beperkt en hetzelfde geldt voor het kavelaanbod voor nieuwbouw met een aanzienlijk aandeel stallingsruimte. Gegeven de omvang van de – in theorie – beschikbare kavels zal deze aanpak waarschijnlijk neerkomen op het aanbieden van meerdere kleine stallingen, die goed verspreid moeten liggen om de loopafstand beperkt te houden. Behalve meerdere (kleinere) stallingen in bestaande panden, kan een nieuwe stalling ook onder de bestaande buitenruimte worden aangelegd. Een dergelijke oplossing is kostbaar en ingrijpend, maar heeft ook voordelen op het gebied van beheer. Wellicht is het realiseren van een nieuwe stalling onder de buitenruimte over de langere termijn bezien zelfs goedkoper dan meerdere kleinere stallingen die te kampen hebben met een veel hogere exploitatie en beheerslast.

De komende tijd gaan we verder met het onderzoek naar nieuwe faciliteiten om een oplossing te bieden voor de vraag naar fietsparkeergelegenheid in Binnenstad West. De belangrijkste afwegingscriteria voor de locatie zijn:

Volgvel 3

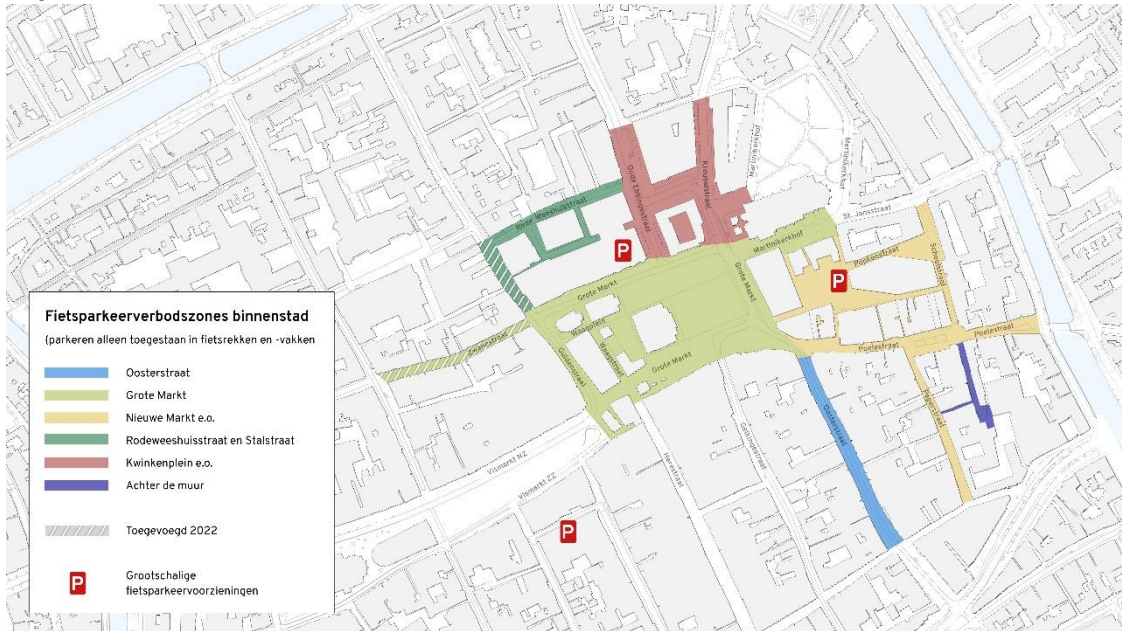
- De (entree van de) fietsenstalling ligt direct aan de hoofdfietsroute/aanrijroute en is zonder omwegen te bereiken.
- De entree van de fietsenstalling is duidelijk zichtbaar en als zodanig herkenbaar.
- De fietsenstalling is gelegen in of aan de rand van het kernwinkelgebied en heeft bij voorkeur een voetgangersuitgang richting de bestemming.
- De fietsenstalling is gelegen op een bekende locatie (naamsbekendheid), bijvoorbeeld aan een centraal plein of een bestaand gebouw.

Uiteraard zullen we de uitkomsten van ons onderzoek naar mogelijke locaties te zijner tijd delen met uw raad.

Uitbreiden aanwijzingsbesluit Grote Markt

De realisatie van de fietsenstallingen Nieuwe Markt en Grote Markt in combinatie met het aanwijzingsbesluit heeft ervoor gezorgd dat rond de Nieuwe Markt en Grote Markt fietsen alleen nog gestald mogen worden in fietsvakken en fietsrekken. Door de beschikbare fietsparkeerfaciliteiten zijn de gebieden Nieuwe Markt en Grote Markt goed handhaafbaar, waardoor het lukraak parkeren van fietsen zoveel mogelijk wordt tegengegaan en de toegankelijkheid van het gebied sterk is verbeterd. De fietsenstalling Grote Markt heeft een in-/uitgang voor fietsers en voetgangers aan de Oude Ebbingestraat en krijgt ook een in-/uitgang voor fietsers en voetgangers vanaf de Stalstraat. Deze entree is per 1 februari 2023 open. Zodoende wordt de fietsenstalling ook vanuit de kant van de Oude Boteringestraat, Zwanestraat en Rode Weeshuisstraat beter bereikbaar.

Gelijktijdig met het in gebruik nemen van deze nieuwe in-/uitgang willen we de fietsparkeerzone (stallen in de openbare ruimte mag uitsluitend in de fietsrekken en -vakken) een stukje uitbreiden. Door het waterbedeffect pal naast het gebied waar fietsen alleen in vakken en rekken gestald mogen worden, ontstaat anders op sommige plekken een ophoping aan gestalde fietsen. Door het toevoegen van de Oude Boteringestraat (tot aan Rode Weeshuisstraat) en Zwanestraat denken we deze ophoping van fietsen tegen te kunnen gaan. Door het gebied uit te breiden met de hierboven genoemde straten, wordt de openbare ruimte op deze plekken beter toegankelijk. De verwachting is dat het gebied waar alleen in fietsvakken en -rekken gestald mag worden zo beter aansluit op de locaties waar de druk op de openbare ruimte het grootst is. Uiteraard houden we daarna de vinger aan de pols om nieuwe waterbedeffecten te voorkomen. Verwachting is dat er op een gegeven moment een balans ontstaat in het gebied waarbij fietsers er toch voor kiezen om hun fiets in de fietsenstalling te zetten. We zouden het aanwijzingsbesluit per 1 februari in werking willen laten treden, gelijk aan de opening van de nieuwe in-/uitgang van de fietsenstalling Stalstraat.

Kaart nieuwe aanwijzingsbesluit 2022, fietsparkeer zone

Experimenteren met stallingsfaciliteiten op maat

Behalve faciliteiten voor middellang en lang stallen, ervaren we dat er ook behoefte is om fietsen kort te kunnen stallen in het gebied rond de Grote Markt. Hiervoor is een pilot pop-up stalling naast de Burger King opgezet waar bezoekers hun fiets maximaal 60 minuten neer mogen zetten. Tot nu toe wordt deze stallingsplaats op een goede manier gebruikt, alhoewel dit nog wel sterk afhankelijk lijkt van de aanwezigheid van fietsstewards. We waarderen hun werk zeer. In de komende periode gaan we onderzoeken hoe we deze pop-up stalling beter kunnen vormgeven en onderzoek we of dit kan met minder handhaving.

Een tweede pilot die momenteel wordt uitgevoerd, betreft een parkeervak voor scooters. Omdat scooters niet in de inpandige fietsenstallingen mogen staan en lastig handhaafbaar zijn op plekken buiten de aangewezen stallingsplaatsen, wordt momenteel geëxperimenteerd aan het Kwinkenplein. Hier is plek voor 25 scooters en/of motoren en deze locatie wordt veel gebruikt. We willen onderzoeken of er in de toekomst meer plekken gerealiseerd kunnen worden. Met name aan de zuidzijde van de Grote Markt veroorzaken geparkeerde scooters een obstakel voor het winkelend publiek.

Daarnaast hebben we gekeken naar de toegankelijkheid van fietsenstallingen voor mindervaliden. Hiervoor willen we de toegang verbeteren door ondersteuning aan te bieden voor de afdaling en klim van de stallingen (door fietsstewards). We gaan uitzoeken of het toevoegen van een bel bij de entree een oplossing kan bieden. De adviescommissie verkeer en vervoer bevestigt het belang van deze service.

Naast de hierboven genoemde locaties rond de Grote Markt willen we ook experimenteren met oplossingen in de rest van de binnenstad, met name aan de westkant. Zo worden in de Brugstraat bijvoorbeeld veel fietsen gestald. Het verdwijnen van de bus in combinatie met een andere inrichting van de straat heeft ervoor gezorgd dat de voetganger meer ruimte heeft gekregen. Deze ruimte wordt nu voor een groot deel echter ingenomen door gestalde fietsen. Dit is niet wat we beoogd

Volgvel 5

hadden met de herinrichting van de Brugstraat en we zoeken dan ook naar een oplossing waarbij er minder fietsen op straat gestald worden.

Op de Westerhaven is het aantal gestalde fietsen erg toegenomen, nadat Albert Heijn en Basic Fit hier zijn gevestigd. Hierdoor worden belangrijke looproutes min of meer gebruikt voor het stallen van fietsen. Ook hier onderzoeken we hoe we dit kunnen verbeteren.

Ook op de Poelebrug analyseert handhaving dat op uitgaansavonden de toegang van hulpdiensten in het geding komt door gestalde fietsen. Handhaving zal op basis hiervan fietsers in de avonduren doorverwijzen naar de fietsvakken op de kop van het Kattendiep. We zullen monitoren of de aanwezige vakken voldoende plek bieden om de fietsen te stallen.

Tenslotte worden ook op en rond de Vismarkt veel fietsen gestald, vooral rond de vestiging van Basic Fit aldaar. Op marktdagen vormt dit een probleem voor de plaatsing van marktkramen en ook voor de toegankelijkheid van de markt zelf. We onderzoeken hoe we dit in betere banen kunnen leiden.

Voor deze en andere locaties geldt dat we hier op korte termijn verbeteringen willen doorvoeren. Dit kan zowel door middel van tijdelijke maatregelen als pop-up stallingen en rode lopers, maar ook met een andere ordening van fietsvakken en — rekken op straat. Soms zullen we ook maatregelen moeten uitproberen. Uiteindelijk zal een permanente oplossing moeten worden gevonden in het realiseren van inpandige en/of ondergrondse stallingsmogelijkheden in deze gebieden.

Tijdelijk fietsdepot

Sinds de opening van de fietsenstalling Grote Markt eind maart 2022 wordt er in een groot gebied rondom Grote Markt en Nieuwe Markt actief gehandhaafd. Fietsen buiten de fietsrekken of -vakken worden gedurende de dag verwijderd en afgevoerd naar het tijdelijke fietsdepot op het Damsterplein. Fietsen worden hier (gratis) zeven dagen bewaard waarna ze alsnog worden afgevoerd naar het AFAC Fietsdepot aan de Travertijnstraat. De kosten voor het ophalen van de fiets zijn vijftwintig euro. Omdat we vaststellen dat bewoners en bezoekers van onze binnenstad inmiddels gewend zijn aan het feit dat fietsen in bepaalde delen van de binnenstad alleen gestald mogen worden in fietsvakken en -rekken, gaan we de bewaartermijn op het tijdelijke fietsdepot Damsterplein inkorten naar 24 - 48 uur. Dit zal neerkomen op gemiddeld 70 fietsen per dag.

Het tijdelijke fietsdepot aan het Damsterplein zal verplaatst worden in verband met de herontwikkeling van het Damsterplein, die gepland staat voor 2023. Ook hebben wij de omwonenden toegezegd dat het fietsdepot tijdelijk zou zijn. We verkennen momenteel een aantal opties hiervoor.

Hoe nu verder?

De combinatie van kwalitatief hoogwaardige fietsenstallingen en het aanwijzingsbesluit hebben geholpen bij het herwinnen van de openbare ruimte in delen van de binnenstad. We zien echter op verschillende plekken het waterbedeefteffect van gestalde fietsen ontstaan. Hiervoor houden we de vinger aan de pols en sturen we bij waar nodig. Voor de lange(re) termijn verkennen we nieuwe locaties voor fietsenstallingen, zodat we ook in de andere delen van de binnenstad kunnen voorzien in de parkeerbehoefte en tegelijkertijd ook hier de openbare ruimte herwinnen.

Volgvel 6

Daarnaast gaan we verder met het verkennen waar oplossingen op maat nodig zijn, zowel voor de fiets als de scooter. We zetten onze integrale aanpak van het herwinnen van de openbare ruimte in de binnenstad daarbij voort.

We houden uw raad op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

locosecretaris,
Bert Popken

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.